

## ВОЛОНТЕРСЬКИЙ ТУРИЗМ ЯК ІНСТРУМЕНТ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

У більшості людей слово «туризм» асоціюється з відпочинком, пішими прогулянками, покупками сувенірів та обслуговуванням місцевих працівників сфери. Але мало хто знає, що, подорожуючи, можна робити свій внесок у розвиток тих країн, куди прямує. Такий вид туризму називається волонтерським, він спрямований на те, щоб подорожі не лише давали насолоду туристам, а й змінювали світ на краще. Даний вид туризму з'явився нещодавно, і навіть можна сказати, що досягає свого піку зараз, під час пандемії COVID-19. Це пояснюється тим, що зараз, як ніколи, видно, який негативний внесок на планету зробила людська цивілізація, що швидко розвивається.

Волонтерський туризм, або волонтуризм (з англ. voluntourism, комбінація слів volunteer і tourism), має два основні напрями: соціальний та екологічний. Соціальні подорожі туристів полягають у допомозі незахищеним верствам населення в країнах, що розвиваються, це можуть бути і освітня діяльність, і допомога з провізією, будівництво, культурна освіта та інші види допомоги. Екологічний вид концентрує увагу волонтерів на допомозі довкіллю, сюди можна включити прибирання на забруднених ділянках туристичних дестинацій, допомогу в реабілітаційних центрах для тварин, очищення річок та водойм та інші види еко-діяльності.

Якщо говорити про соціальний волонтуризм, він є наслідком розвитку екотуристичного руху 90-х років. Посилаючись на автора книги про волонтуризм Пеппі Біддла, мандрівники повстали проти пакетних подорожей та курортів та хотіли більш автентичного досвіду та були готові за це заплатити. Багато благодійних організацій у заможних країнах Європи та Америки почали проводити такі програми і беруть участь у цьому русі. Так і з'являлося все більше людей та організацій, які займалися подібними проектами. Як приклад, джерелом, де можливо підібрати таку подорож, є організація Volunteer World, на їх вебсайті представлено понад 300 програм у різних країнах світу, але багато подорожей проходять у країнах, що розвиваються, як В'єтнам, Непал, Тайланд, Індія, Бразилія, Уругвай та інші. Популярні програми в Африці, там пропонують волонтерство в освіті дітей, особливо мають попит курси з навчання дітей англійської мови. Найбільш актуальною є така діяльність для туристів зі США та інших англійськомовних країн. Також пропонують допомогу у притулках приймачої організації для дітей, наприклад, у Непалі. А у Шрі-Ланці пропонують благодійну роботу на будівництві центрів медичної допомоги та дитячих будинків.

Екологічний волонтерський туризм почав особливо швидко розвиватися під час коронавірусної інфекції, і він також представлений у цій організації, в більшості випадків – це допомога тваринам. Робота концентрується в центрах реабілітації диких тварин, таких як слони, орангутани, носороги, коні та інші види, що зникають. Також є програми, спрямовані на збереження і морської фауни, волонтери допомагають очищати забруднені вод, охороняти гнізда черепах, що вимирають, доглядати поранених морських видів та інше. Екологічна діяльність також спрямована на очищення водойм від пластику та нафтових плям, пошук та розмноження рідкісних примірників флори та багато іншого.

В Україні організації, подібні до Volunteer World, відправляли волонтерів під час розпалу конфлікту на Сході країни, також приїжджають місіонери з мормонських і протестантських церков, щоб викладати англійську мову і поширювати релігію, але не в таких масштабах, як у країни, що розвиваються, зумовлюючи це тим, що наша країна найбільш розвинена в економічному плані. Але Україна також не відстає від тренду волонтуризму, робота, організована місцевими організаціями чи фізичними особами, здебільшого сконцентрована на нашій території. Наприклад, гід Анастасія Донець започаткувала волонтерський туризм на Хмельниччині, вона зі своїми туристичними групами їздить гарними місцями та дестинаціями і там прибирає сміття та приводить ці місця до ладу. Так, першим її проектом був занедбаний палацово-парковий комплекс Орловських у Малиївцях, у Хмельницькій області. Завдяки її посту в соціальній мережі про допомогу відновлення замку та території за добу зібралось понад 60 волонтерів та 28 тис. гривень, що використовувалися на відновлення. Нині вона збирає групи та завдяки їй турам прибираються території туристичних місць, особливо занедбаних замків та маєтків. За словами туристів, поїздки включають не лише роботу, а й смачну їжу, спілкування, екскурсії та концерти.

Волонтерський туризм – це досить новий вид туризму, але його розвиток має величезний внесок не тільки на розвиток туристичної індустрії, але і на сприйняття благодійності як на цікаве та веселе заняття.